Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Cine a fost Tutankhamon?

Text: Roberta Edwards
Ilustrații: True Kelley

Traducere din engleză de Camelia Ghioc

PANDORA M

libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

Editori:
Magdalena Mărculescu
Vasile Dem. Zamfirescu
Silviu Dragomir

Fondator:
Ion Mărculescu, 1994

Redactor:
Odilia Roșianu

Director producție:
Cristian Claudiu Coban

DTP:
Vlad Condur

Corectură:
Anca Baciu
Roxana Nacu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Cine a fost Tutankhamon? / text: Roberta Edwards; il.: True Kelley; trad. din engleză de Camelia Ghioc. – București: Pandora Publishing, 2018
ISBN 978-606-978-193-7
I. Edwards, Roberta (text)
II. Kelley, True (il.)
III. Ghioc, Camelia (trad.)
94
087.5

Titlul original: Who Was King Tut?
Autor: Roberta Edwards
Ilustrații: True Kelley
Text copyright © 2006 by Grosset & Dunlap.
Illustrations copyright © 2006 by True Kelley.
Cover illustration copyright © 2006 by Nancy Harrison.

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form.
This edition published by arrangement with Penguin Workshop, an imprint of Penguin Young Readers Group, a division of Penguin Random House LLC.
Who HQ™ and all related logos are trademarks owned by Penguin Random House LLC.

Copyright © Pandora Publishing, 2018
pentru prezenta ediție

O.P. 16, Ghișeul 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60 90 ; Fax: +4 0372 25 20 20
W: www.pandoram.ro

ISBN: 978-606-978-193-7

Pandora M face parte din Grupul Editorial TREI

Cuprins

Cine a fost Tutankhamon? 7
Darurile Nilului 10
Un tată neobișnuit 16
Regele copil 30
O moarte prematură 44
Viața după moarte 49
Cum se face o mumie 62
Valea Regilor 70
Goana după mumii 76
Howard Carter 83
Aur peste tot 94
Întâlnirea cu regele 100
Legenda continuă 104
Cronologii 108
Bibliografie 110

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

Lui Judy Donnelly — R.E.

Pentru Charlotte și Eloise Lindblom — T.K.

Cine a fost Tutankhamon?

În iunie 2005, California a fost lovită de febra faraonului. În numai o lună, jumătate de milion de oameni s-au perindat prin Muzeul de Artă din Los Angeles. Voiau să vadă bijuteriile orbitoare și obiectele de gospodărie care aparținuseră cândva unui rege al Egiptului.

Au așteptat la coadă ore în șir pentru a vedea frumoasele lămpi și obiecte de mobilier, instrumentele muzicale și jocurile lui. Au venit atât de mulți oameni, încât muzeul a trebuit să rămână deschis până la ora unsprezece seara.

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

Printre exponate, puteai găsi un scăunel folosit de rege în copilărie, un car în care se plimba, o canapea ce avea forma a două vaci pătate. Erau expuse și sicriele, băgate unul în altul, în care se odihnise cândva trupul lui — unul dintre ele era din aur pur. Expoziția conținea cam o sută douăzeci și cinci de obiecte, printre care evantaie, vaze, scaune pliante și haine.

Cu toate că multe arătau nou-nouțe, nu erau deloc așa: aveau peste trei mii de ani vechime. Și în tot acel timp, ele stătuseră ascunse sub nisipurile Egiptului, într-un mormânt secret.

La începutul secolului XX, un bărbat pe nume Howard Carter a căutat ani de zile mormântul. Știa numele regelui: Tutankhamon. Și credea că știe și unde era îngropat regele. În cele din urmă, în 1922, exact când era pe punctul de a se lăsa păgubaș, l-a găsit.

Descoperirea a apărut pe prima pagină a ziarelor din întreaga lume. Înainte de acel moment, nimeni nu auzise de regele Tutankhamon. Dintr-odată, toată lumea îi știa numele. I se mai spune, pe scurt, regele Tut.

Astăzi, probabil că Tutankhamon a ajuns cel mai celebru faraon. Cu toate astea, nu a fost deloc un conducător important sau puternic, mai ales că doar vreo nouă ani a avut acel rol. Știm că s-a căsătorit, însă nu am aflat nici măcar dacă a avut copii.

Tutankhamon a murit foarte tânăr — la optsprezece sau nouăsprezece ani. Iar cauza morții rămâne un mister. Unii istorici cred că e posibil să fi fost asasinat.

E ciudat că a devenit faimos doar din cauza obiectelor îngropate cu el. Poate pentru că toate lucrurile frumoase din mormântul lui sunt importante. Ele ne spun povestea vieții de zi cu zi din Egiptul Antic. Și, împreună, alcătuiesc imaginea celui care a fost regele Tutankhamon.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Capitolul 1
Darurile Nilului

Când s-a născut Tutankhamon, în jurul anului 1343 Î.H., Egiptul era deja o țară foarte veche. De fapt, avea aproape două mii de ani.

Imperiul Egiptean se întindea pe coasta Africii de Nord și avea ieșire la Marea Mediterană. Era un ținut deșertic, cu coline aride, unde soarele ardea nemilos

tot anul. Mai erau și câțiva copaci, iar de plouat, aproape că nu ploua niciodată.

Nilul, care curgea de la sud la nord, despărțea țara în două. E cel mai lung fluviu din lume — are peste 6 400 de kilometri lungime. El reprezenta inima Egiptului Antic.

De-a lungul ambelor maluri ale lui era teren agricol fertil. Țăranii arau câmpurile cu pluguri trase de boi. Presărau semințe pe pământ ca să cultive grâu și legume. Creșteau porci, capre și oi. Plantau pomi fructiferi și cultivau struguri. Fluviul dăruia oamenilor și pește ca să-l mănânce, precum și rațe ca să le vâneze.

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

Din cauza inundațiilor anuale, țăranii nu puteau să lucreze multe săptămâni. Așa că fluviul asigura și „vacanța“ pentru toată lumea!

Nilul era „drumul“ pe care călătoreau corăbiile, transportând bunuri dintr-un oraș în altul. Din lutul lui se făceau case. Toate marile metropole, precum Teba și Memphis, s-au dezvoltat pe malul fluviului. S-ar putea ca Memphisul antic să fi fost primul oraș din lume cu un milion de locuitori.

Din carierele de piatră plecau, cu barjele, blocuri imense de piatră, folosite ca să construiască mari temple și statui, dintre care unele mai există și în ziua de azi.

Fluviul era însăși viața poporului. Fără el, n-ar fi existat niciun Egipt antic. Doar deșert. Dar și deșertul era important, fiindcă proteja țara. Dușmanilor le era greu să atace. Trebuiau să traverseze sute de kilometri de nisip, într-o căldură arzătoare.

La un moment dat, imperiul se întindea de la Egiptul din zilele noastre la sud până unde e azi Etiopia, la est până în peninsula Sinai și la nord până unde se află în prezent Libanul și Turcia.

Din aceste ținuturi veneau multe-multe

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

bogății: fildeș, blănuri, aur, lemn de cedru și altele. Totuși, chiar dacă imperiul creștea constant, modul de viață egiptean rămânea cam același. Egiptenii n-au adoptat obiceiurile și arta altor popoare. În mii de ani, nici convingerile lor nu s-au schimbat.

De exemplu, conducătorul lor era faraonul. Cuvântul însemna la origini „casa cea mare" — locul unde trăia regele. Cu timpul, a ajuns să însemne „regele". Dar faraonul era mult mai mult decât un rege. Faraonul era și mare preot, și judecător suprem. Era considerat fiul zeilor. După moarte, devenea și el zeu. Poporul îl idolatriza.

Nimeni nu cunoaște cu exactitate în ce zi din 1343 î.H. s-a născut Tutankhamon. Cine erau părinții

lui? Nici măcar asta nu se știe sigur. Tatăl lui a fost, cel mai probabil, faraonul Amenhotep al IV-lea. Faraonul avea multe soții și e posibil ca mama lui Tutankhamon să fi fost una dintre nevestele mai puțin importante ale acestuia.

La zece ani, Tutankhamon era deja însurat. Soția lui era una dintre fiicele faraonului. O chema Ankhesenamon. Tatăl lui deja murise. Tutankhamon a devenit rege atunci. Purta coroanele înalte ale faraonului. Ca toți faraonii, avea o barbă falsă, legată de bărbie cu șireturi. Ducea în mâini un cârlig și un îmblăciu (un fel de bici cu mai multe curele la capătul unui băț lung, folosit la recoltarea cerealelor). Acestea erau simbolurile puterii sale. Dar avea el cu adevărat putere? Nu. Încă era doar un copil.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Capitolul 2
Un tată neobișnuit

Dintre toți faraonii Egiptului, tatăl lui Tutankhamon e cu siguranță unul dintre cei mai bizari.

În primul rând, din cauza felului în care arăta. Capul lui Amenhotep avea o formă ciudată. Era foarte lung și îngust. Iar șoldurile lui erau foarte late pentru un bărbat. Să fi fost, oare, din cauza vreunei boli rare? Unii istorici așa cred.

În ciuda aspectului său, Amenhotep s-a însurat cu o regină foarte frumoasă. Două muzee, unul din Cairo și unul din Berlin, au expus bustul ei. (Un bust e

o sculptură ce reprezintă doar capul și umerii unei persoane.) O chema Nefertiti. Deși nu era de sânge regesc, Nefertiti, arăta din cap până-n picioare, ca o regină.

Nefertiti a devenit soția oficială a faraonului. În Egiptul Antic, femeile nu aveau aceleași drepturi ca bărbații. De exemplu, nu mergeau la școală. Dar Nefertiti era o femeie puternică și unul dintre cei mai importanți sfetnici ai soțului ei.

L-a susținut fără rezerve atunci când acesta s-a hotărât să facă schimbări. Mari schimbări.